

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Kultuuriminister
käskkirj
algtekst
28.12.2024
RT III, 18.12.2024, 11

Kultuurimälestiseks olemise lõpetamine ja andmete muutmine (Jõgevamaa)

Vastu võetud 02.12.2024 nr 199

Muinsuskaitseaduse § 20 lg 1 p 3 ja lg 2 alusel:

1. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Torma kalmistu“ (kultuurimälestiste registri nr 5868, asukoht Jõgeva maakond, Jõgeva vald, Vanamõisa küla, Torma-Kiriku, KÜ 81003:002:0140) lahutamatu osadega:

Kultuuri- mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
24094	Torma kalmistu väravaehitis	kultuuriministri 12.08.1999 määrus nr 18 punkt 214
24095	Torma kalmistu kabel	kultuuriministri 12.08.1999 määrus nr 18 punkt 215

2. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 12.08.1999 määruse nr 18 punktid 214-215 ja kultuuriministri 21.06.2006 käskkirja nr 208 punkti 1 alapunkti 24 tabeli read 5-6.

3. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Torma kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 24091, asukoht Jõgeva maakond, Jõgeva vald, Vanamõisa küla, Torma-Kiriku, KÜ 81003:002:0130) lahutamatu osaga:

Kultuuri- mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
20784	Tornikukk, 18.saj. (vask)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 365

4. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.07.1998 määruse nr 19 punkti 365.

5. Muudan kultuuriministri 13.05.1997 määruse nr 24 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punkti 105 ja kultuuriministri 12.08.1999 määruse nr 18 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punkti 167 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 5858, asukoht Jõgeva maakond, Põltsamaa vald, Võisiku küla, Võisiku kalmistu, KÜ 61801:001:0565) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Võisiku mõisa kalmistu“.

6. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kultuurimälestise „Võisiku mõisa kalmistu“ (kultuurimälestiste registri nr 5858, asukoht Jõgeva maakond, Põltsamaa vald, Võisiku küla, Võisiku kalmistu, KÜ 61801:001:0565) lahutamatu osaga:

Kultuuri- mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
24047	Võisiku mõisa Bockide perekonnakalmistu piirdemüür	kultuuriministri 12.08.1999 määrus nr 18 punkt 166

7. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 12.08.1999 määruse nr 18 punkti 166 ja kultuuriministri 21.06.2006 käskkirja nr 208 punkti 1 alapunkti 22 tabeli rea 2.

8. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Adavere mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 24017, asukoht Jõgeva maakond, Põltsamaa vald, Adavere

alevik, Kooli tn 1, KÜ 61601:002:0099, 61601:002:0165, 61601:002:0055, 61601:002:1050, 61601:002:1890, 61601:002:0172, 61601:001:0198, 61601:001:0194, 61601:001:0193, 61601:001:0469, 61601:001:0478, 61601:001:0473, 61601:001:0474, 61601:001:0475, 61601:001:0472, 61601:001:0594, 61601:001:0595, 61601:001:0597, 61601:002:1930, 61801:001:0012) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
24018	Adavere mõisa pargi piirdemüürid	kultuuriministri 12.08.1999 määrus nr 18 punkt 137

9. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 12.08.1999 määruse nr 18 punkti 137 ja kultuuriministri 17.01.2006 käskkirja nr 12 punkti 1 alapunkti 13 tabeli rea 3.

10. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Puurmani mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 23989, asukoht Jõgeva maakond, Põltsamaa vald, Puurmani alevik, Tartu mnt 1, KÜ 61102:002:0126, 61102:002:0214, 61102:002:0347, 61102:002:2080, 61102:002:0066, 61102:002:2041) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
23990	Puurmani mõisa pargi värav ja piirdemüürid	kultuuriministri 12.08.1999 määrus nr 18 punkt 109
23991	Puurmani mõisa pargisild 1	kultuuriministri 12.08.1999 määrus nr 18 punkt 110
23992	Puurmani mõisa pargisild 2	kultuuriministri 12.08.1999 määrus nr 18 punkt 111
23993	Puurmani mõisa pargisild 3	kultuuriministri 12.08.1999 määrus nr 18 punkt 112
23994	Puurmani mõisa pargimonument	kultuuriministri 12.08.1999 määrus nr 18 punkt 113

11. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 12.08.1999 määruse nr 18 punktid 109-113 ja kultuuriministri 21.06.2006 käskkirja nr 208 punkti 1 alapunkti 21 tabeli read 3-7.

12. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Kursi kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 23980, asukoht Jõgeva maakond, Põltsamaa vald, Kursi küla, Kiriku, KÜ 61102:001:1821) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
20383	Tornikukk, 17.saj. (vask, kullatud)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 100

13. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.07.1998 määruse nr 19 punkti 100.

14. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Visusti mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 23975, asukoht Jõgeva maakond, Jõgeva vald, Visusti küla, Visustimõisa, KÜ 57801:002:0109, 57801:002:0114, 57801:002:0053, 57801:002:0039, 57801:002:0111, 57801:002:1280, 24701:001:1598) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
23976	Visusti mõisa terrass ja pargitrepp	kultuuriministri 12.08.1999 määrus nr 18 punkt 95

15. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 12.08.1999 määruse nr 18 punkti 95 ja kultuuriministri 21.06.2006 käskkirja nr 208 punkti 1 alapunkti 18 tabeli rea 3.

16. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Palamuse kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 23967, asukoht Jõgeva maakond, Jõgeva vald, Palamuse alevik, Köstri allée 4, KÜ 57801:001:0577) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
---------------------	---------------------------	-----------------------------------

registri nr		
14173	Hauaplaad, 14.saj. (Vasalemma marmor)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 35 punkt 5
14174	Hauaplaad, 14.saj. (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 35 punkt 6
20277	Uks, 18/19.saj. (puit, sepis)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 208
20278	Uks, 18/19.saj. (puit, sepis)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 209
20279	Uks, 18/19.saj. (puit, sepis)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 210
20280	Uks, 18/19.saj. (puit, sepis)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 211
20281	Uks, 18/19.saj. (puit, sepis)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 212
20275	Tornikukk, 18/19.saj. (vask)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 206

17. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 03.07.1997 määruse nr 35 punktid 5-6 ning kultuuriministri 27.07.1998 määruse nr 19 punktid 206 ja 208-212.

18. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Pajusi mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 23938, asukoht Jõgeva maakond, Põltsamaa vald, Pajusi küla, Pajusi park, KÜ 57301:002:0166) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
23939	Pajusi mõisa pargi piirdemüürid ja väravapostid	kultuuriministri 12.08.1999 määrus nr 18 punkt 57

19. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 12.08.1999 määruse nr 18 punkti 57.

20. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Laiuse kalmistu“ (kultuurimälestiste registri nr 5832, asukoht Jõgeva maakond, Jõgeva vald, Vilina küla, Meose, KÜ 24801:001:0829, 24801:001:0831, 24804:001:0327, 24804:001:4120, 24804:001:2130, 24804:001:3592, 24804:001:0345) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
23931	Laiuse kalmistu kabel	kultuuriministri 12.08.1999 määrus nr 18 punkt 49
20210	Hauamonument prk. Matsoni ja Ilmoja hauaplatsil, J. Raudsepp, 1970 (graniit)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 126
20211	Rist, 1840 (dolomiit)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 127

21. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 12.08.1999 määruse nr 18 punkti 49 ning kultuuriministri 27.07.1998 määruse nr 19 punktid 126-127.

22. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Laiuse kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 23927, asukoht Jõgeva maakond, Jõgeva vald, Laiuse alevik, Kuremaa tee 63, KÜ 24804:001:0007) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
20204	Tornikukk, 19.saj. (vask)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 120
20205	Ukselukk, 19.saj. (sepis)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 121

20206	Ahi, 19/20.saj. (glasuurpott)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 122
-------	-------------------------------	--

23. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.07.1998 määruse nr 19 punktid 120-122.

24. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Laiuse kirikuaed“ (kultuurimälestiste registri nr 23928, asukoht Jõgeva maakond, Jõgeva vald, Laiuse alevik, Kuremaa tee 63, KÜ 24804:001:0007) lahutamatute osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
23929	Laiuse kirikuaia piirdemüür	kultuuriministri 12.08.1999 määrus nr 18 punkt 47
20208	Värav, 19.saj. (sepis, malm, graniit)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 124
14175	Ratasrist, 17.saj. (paas)	kultuuriministri 03.07.1997 määrus nr 35 punkt 7

25. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 12.08.1999 määruse nr 18 punktid 47, 124 ning kultuuriministri 03.07.1997 määruse nr 35 punkti 7 ja kultuuriministri 21.06.2006 käskkirja nr 208 punkti 1 alapunkti 16 tabeli rea 2.

26. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Põltsamaa kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 24003, asukoht Jõgeva maakond, Põltsamaa vald, Põltsamaa linn, Lossi tn 3, KÜ 61701:007:0330) lahutamatute osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
21382	Tornikukk, 1751 (vask)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 296
21399	Rist, 18.saj. (sepis)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 314

27. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.07.1998 määruse nr 19 punktid 296 ja 314.

28. Muudan kultuuriministri 28.03.2006 käskkirja nr 120 punkti 4 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27437, asukoht Jõgeva maakond, Põltsamaa vald, Põltsamaa linn, J. Kuperjanovi tn 2, KÜ 61701:006:0370) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Põltsamaa kino“.

29. Muudan kultuuriministri 12.08.1999 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 18 punkti 126 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 24005, asukoht Jõgeva maakond, Põltsamaa vald, Põltsamaa linn, Lossi tn 7, KÜ 61701:008:0016) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Elamu-ärihoone“.

30. Muudan kultuuriministri 12.08.1999 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 18 punkti 123 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 24004, asukoht Jõgeva maakond, Põltsamaa vald, Põltsamaa linn, Silla tn 2, KÜ 61701:007:0020) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Elamu-ärihoone“.

31. Muudan kultuuriministri 12.08.1999 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 18 punkti 1 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 23885, asukoht Jõgeva maakond, Jõgeva vald, Jõgeva linn, Suur tn 17, KÜ 24901:005:0050) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Elamu-ärihoone“.

32. Muudan kultuuriministri 12.08.1999 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 18 punkti 2 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 23884, asukoht Jõgeva maakond, Jõgeva vald, Jõgeva linn, Suur tn 18, KÜ 24901:005:1440) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Elamu-ärihoone“.

33. Muudan kultuuriministri 12.08.1999 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 18 punkti 3 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 23883, asukoht Jõgeva maakond, Jõgeva vald, Jõgeva linn, Suur tn 18a, KÜ 24901:005:0060) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Jõgeva Ühispanga hoone“.

34. Muudan kultuuriministri 13.11.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 73 punkti 89 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 13915, asukoht Jõgeva maakond, Mustvee vald, Lohusuu alevik, Lohusuu Veneküla kalmistu, KÜ 42001:001:0673) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Lohusuu õigeusu kalmistu kabel“.

35. Muudan kultuuriministri 13.11.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 73 punkti 88 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 13914, asukoht Jõgeva maakond, Mustvee vald, Lohusuu alevik, Lohusuu Eestiküla kalmistu, KÜ 42001:001:0505) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Lohusuu kalmistu kabel“.

36. Muudan kultuuriministri 13.11.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 73 punkti 87 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 13913, asukoht Jõgeva maakond, Mustvee vald, Lohusuu alevik, Järve tee 21 // Jumalailumise kirik, KÜ 42001:001:0306) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Lohusuu õigeusu kirik“.

37. Muudan kultuuriministri 13.11.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 73 punkti 86 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 13912, asukoht Jõgeva maakond, Mustvee vald, Lohusuu alevik, Avinurme tee 36, KÜ 42002:003:0046) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Lohusuu kirik“.

38. Muudan kultuuriministri 13.11.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 73 punkti 17 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 13843, asukoht Jõgeva maakond, Mustvee vald, Avinurme alevik, Võidu tn 2, KÜ 16401:005:0010) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Avinurme kirik“.

39. Muudan kultuuriministri 13.05.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 24 punkti 119 ja kultuuriministri 12.08.1999 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 18 punkti 193 ehitismälestise, ajaloomälestise (kultuurimälestiste registri nr 5869, asukoht Jõgeva maakond, Jõgeva vald, Torma alevik, Kooli tee 23, KÜ 24701:001:1659) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Võtikvere ministeeriumikooli hoone“.

40. Muudan kultuuriministri 13.05.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 24 punkti 87 ja kultuuriministri 12.08.1999 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 18 punkti 65 ehitismälestise, ajaloomälestise (kultuurimälestiste registri nr 5837, asukoht Jõgeva maakond, Põltsamaa vald, Pajusi küla, Kuusikupõllu, KÜ 61801:001:0558, 57301:002:0318) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Pajusi mõisa kalmistu“.

41. Muudan kultuuriministri 27.07.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 19 punkti 179 kunstimälestise (kultuurimälestiste registri nr 21130, asukoht Jõgeva maakond, Jõgeva vald, Puurmani alevik, Tartu mnt 1) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Koduorel, Dumont, Lelievre & Co (puit, metall)“.

42. Muudan kultuuriministri 13.05.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 24 punkti 103 ajaloomälestise (kultuurimälestiste registri nr 5837, asukoht Jõgeva maakond, Põltsamaa vald, Kuningamäe küla, Kiriku, KÜ 61603:001:0001, 61801:001:1244, 61603:001:0021) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Põltsamaa õigeusu kalmistu“.

43. Muudan kultuuriministri 13.05.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 24 punkti 75 ajaloomälestise (kultuurimälestiste registri nr 5825, asukoht Jõgeva maakond, Jõgeva vald, Laiusevälja küla, Mõisaküla kalmistu, KÜ 24804:001:0298, 24804:001:0226, 24804:001:2252, 24804:001:0019) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Laiuse õigeusu kalmistu“.

44. Muudan kultuuriministri 13.05.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 24 punkti 75 ajaloomälestise (kultuurimälestiste registri nr 5833, asukoht Jõgeva maakond, Jõgeva vald, Kurista küla, Krossiraja, KÜ 24802:001:0203) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Kurista mõisa kalmistu“.

45. Muudan kultuuriministri 13.05.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 24 punkti 77 ja kultuuriministri 12.08.1999 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 18 punkti 38 ehitismälestise, ajaloomälestise (kultuurimälestiste registri nr 5827, asukoht Jõgeva maakond, Jõgeva vald, Kivijärve küla, Laiuse metskond 13, KÜ 24804:001:3740) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Kuremaa mõisa kalmistu“.

Muinsuskaitseametil teha käskkiri teatavaks menetlusosalistele, kanda mälestiseks olemise lõpetamised kultuurimälestiste registrisse ja ajakohastada andmed riigi maakatastris.

Käskkirja on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul käskkirja avaldamisest Riigi Teatajas, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras.

Mälestiseks olemise lõpetamise asjaolud ja menetluse läbiviimine

Muinsuskaitseaduse § 20 lg 1 p 3 alusel võib mälestiseks olemise lõpetada, kui mälestis on teise mälestise lahutamatu osa, ehk olukorras, kus näiteks kirikuhoone on tunnistatud ehitismälestiseks, puudub põhjendus tunnistada eraldi mälestiseks ka mõni kirikuhoone detail.

Maa-alalised mälestised, nagu näiteks park, kirikuaed või kalmistu on terviklik kooslus, mille väärtusliku ansambli/keskkonna lahutamatuks osaks on seal asuvad ajaloolised rajatised, haljastuselemendid, struktuur ja arhitektuursed väikevormid (näiteks piirdemüür, värav, paviljon, kabel ja ajaloolised hauatähised).

Muinsuskaitseamet kogus kokku Jõgevamaal asuvate mälestiste andmed ning analüüsis nende võimalikku käsitlemist teise mälestise osana, kasutades selleks peamiselt kultuurimälestiste registrit, aga ka arhiiviallikaid, valdkonna spetsialistidelt ja paikvaatlustelt kogutud informatsiooni. Ülevaatus tulemusena leiti, et 32 mälestise puhul on tegemist teise mälestise lahutamatu osaga. Nendest 18 on kunstimälestised, peamiselt kirikutes asuvad uksed, tornikuked ja kirikuaias paiknevad hauatähised. Ehitismälestisi on 14, peamiselt kirikuaia piirdemüürid ja kabelid.

Käskkirjas nimetatud Jõgeva maakonnas asuvad mälestised on tunnistatud kultuurimälestisteks aastatel 1997–1999. Mälestised, millede mälestiseks olemine lõpetatakse, on enamuses sisuliselt ehitise või rajatise juurde kuuluvad detailid või rajatised. Näiteks on kinnismälestise „Torma kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 24091) lahutamatuks osaks „Tornikukk, 18. saj. (vask)“ (kultuurimälestiste registri nr 20784) ning see jääb mälestise „Torma kirik“ osaks. Samamoodi on kinnismälestise „Adavere mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 24017) lahutamatuks osaks seal asuv pargi piirdemüür (kultuurimälestiste registri nr 24018).

Kui võrd käskkirjas nimetatud mälestiste riiklik kaitse jätkub, ei ole muudatusel sisulist mõju mälestiste kaitse korraldusele. Muudatus on tehniline ning sellega väheneb mälestiste arv kultuurimälestiste registris. Käskkirjas nimetatud mälestiseks olemise lõpetamise kaalumisel riikliku kaitse kriteeriumeid ei hinnatud, kuna lõpetatud mälestised on teise mälestise lahutamatu osa ning nende riiklik kaitse jätkub senises ulatuses.

Mälestistele, mille kultuurimälestiseks olemine lõpetatakse, kuna tegemist on kinnismälestise lahutamatu osaga, jääb kehtima selle kinnismälestise kaitsevöönd, mille lahutamatu osa see mälestis on.

Lisaks parandatakse ja ühtlustatakse kinnismälestiste nimekujusid. Kultuurimälestise nimetuste kontrollimise käigus tuvastati nimetustes ebatäpsusi ja erinevusi nimetuste andmisel. Mälestise nimetuses toodud hoone aadress on otstarbekas eemaldada, kuna aadress võib ajas muutuda. Näiteks muudetakse ehitismälestis „Elamu Jõgeval Suur 17“ nimetust ja uus nimetus on „Elamu-ärihoone“ (kultuurimälestiste registri nr 23885, asukoht Jõgeva maakond, Jõgeva vald, Jõgeva linn, Suur tn 17). Kokku täpsustatakse 19 kultuurimälestise nimetust, millega ei muudeta mälestiste senist avalik-õiguslikku seisundit.

Käskkirjas nimetatud mälestiste mälestiseks olemise lõpetamine ja nimetuse muutmine hõlmab 60 omanikku, kellele kuuluva hoone või rajatise lahutamatuks osaks jäävad kultuuriväärtuslikud detailid või rajatised, mille mälestiseks olemine lõpetatakse või nimetust muudetakse. Mälestiste omanikele selle muudatusega täiendavaid negatiivseid mõjusid ei kaasne. Mälestise käsitus muutub selgemaks. Hoone või rajatis on tervik koos oma lahutamatu osadega ja mälestiste lahutamatu osade osas ei pea eraldi silmas pidama ja arvestama tööde ja tegevuste planeerimisel, milline mälestise lahutamatu detail või rajatis on eraldi kaitse all ja milline ei ole ning kas töodes tuleb või ei tule arvestada samal ajal nii vallas- kui ka kinnismälestisele kehtivaid nõudeid. Mõnevõrra väheneb mälestise omanike halduskoormus ning Muinsuskaitseameti töökoormus.

Muinsuskaitseamet algatas kultuurimälestiste lõpetamise ja andmete muutmise menetluse ja edastas 28.06.2024 eelnõu tutvumiseks Jõgeva maakonna kohalikele omavalitsustele ning mälestiste katastriüksuste omanikele. Tähtaeg arvamuste ja ettepanekute esitamiseks oli 14 päeva ehk kuni 15.07.2024. Laekus üks arvamus, kus mälestise „Pajusi mõisa kalmistu ja Wahlide kabel“ (kultuurimälestiste registri nr 5837) naaberkinnistu omanik juhtis 05.07.2024 saadetud e-kirjas tähelepanu, et kalmistu ei ulatu naaberkinnistule. Muinsuskaitseamet nõustus tähelepanekuga ja korrigeerib kalmistu piire Maa-ameti kaardirakenduses. Muinsuskaitse Nõukogu tutvus ja nõustus eelnõuga 27.08.2024 toimunud koosolekul.

Heidy Purga
Kultuuriminister